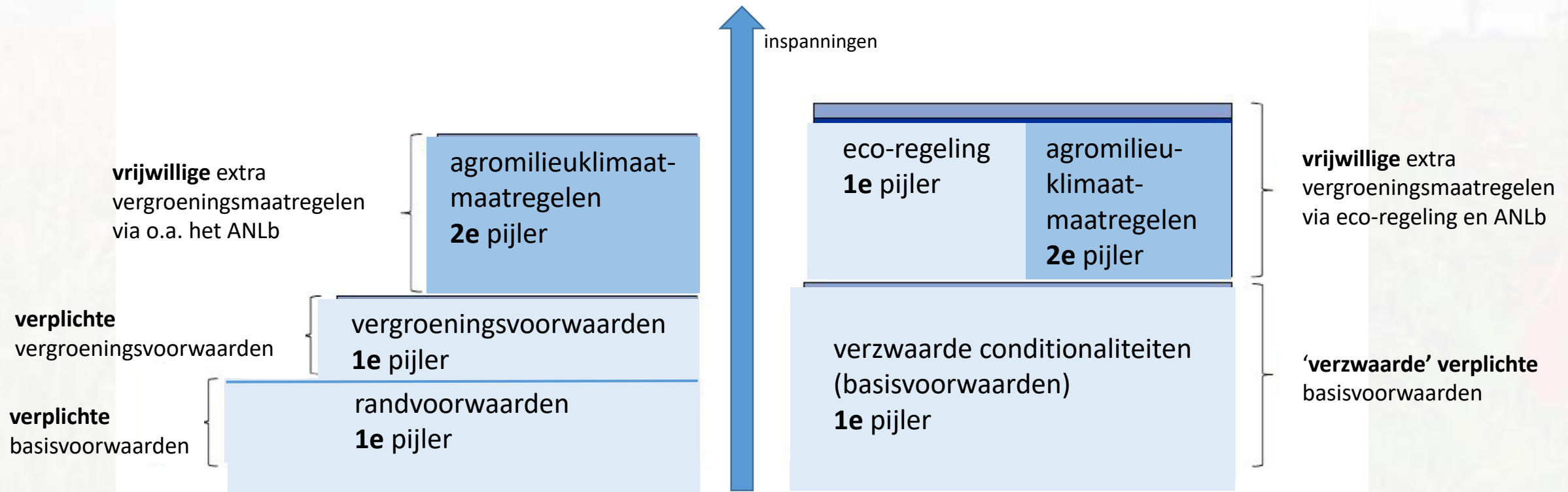

Presentatie
het nieuwe GLB-NSP
& 7e Actieprogramma Nitraat
versie 12 oktober 2022

Disclaimer: het beleid is deels nog steeds 'in beweging', dus er kunnen nog dingen veranderen.
Dit is de **huidige** stand van zaken.

Stelsel GLB-NSP: huidig vs nieuw

Figuur 1. De architectuur voor vergroening in het huidige GLB (links) en die in de wetsvoorstellen voor GLB na 2020 (rechts)

2023 als overgangsjaar

- coulance: wel controles en constatering van fouten/overtredingen, maar niet meteen een korting (mits 'te goeder trouw' gehandeld)
- afwijking eisen GLMC7 en GLMC8: deze gelden in 2023 niet, behalve als je meedoet aan eco-regeling en/of ANLb
- verlaagde instapeisen eco-regeling qua landschap en biodiversiteit (dit wordt nog uitgewerkt)
- aanmeldperiode voor eco-regeling opgeschoven: tussen 1 maart en 15 mei 2023; aanmelding pas eind oktober 2023 definitief
- aanvraagperiode voor ANLb verlengd: gebiedsaanvraag indienen in 2022, aanpassingen mogelijk tot maart (?) 2023 > daarover worden afspraken gemaakt met de provincies

NSP: budget 1e pijler

- Basisinkomenssteun: naar verwachting in 2023 circa €220/ha, teruglopend tot circa €165/ha in 2027 (daar komt nog een extra bedrag bij van €54 voor de eerste 40 ha vanwege de verplichte herverdeling)
- Stabiel budget eco-regeling (ongeacht overheveling): €152 miljoen per jaar
- Beloning kan naar verwachting variëren van circa €60 tot €200/ha, **afhankelijk van hoeveel boeren meedoen en het behaalde beloningsniveau**
- Landschapselementen (zoals natte & houtige landschapselementen en niet-productieve randen) gaan meetellen als subsidiabele landbouwgrond, mits ze binnen 5 meter afstand van een landbouwperceel liggen

Conditionaliteiten: basisvoorwaarden

Aan de conditionaliteiten móet je voldoen om in aanmerking te komen voor een GLB-subsidie. Ze gelden als **basisvoorwaarden** ('instapeis') voor de basisinkomenssteun, eco-regeling én het ANLb

Deze conditionaliteiten bestaan uit:

1. geldende wet- en regelgeving
2. de zogenaamde Goede Landbouw- en MilieuCondities (GLMC's)

Het niet voldoen aan de conditionaliteiten betekent **niet** meteen dat je niet mee mag doen aan de eco-regeling en het ANLb. In eerste instantie wordt er bij niet-naleving van de conditionaliteiten een **boete** (in de vorm van een korting) opgelegd

De voor het GLB relevante wet- en regelgeving wordt in een apart document samengevat > dit worden de randvoorwaarden genoemd

Er zijn in totaal 10 GLMC's, zie volgende 2 slides voor een korte beschrijving

Conditionaliteiten: de 10 GLMC's

- **GLMC1 instandhouding blijvend grasland:** als het nationale aandeel blijvend grasland met meer dan 5% daalt t.o.v. 2018, komt er een individuele verplichting
- **GLMC2 bescherming van veengronden:** op veengronden in niet-afwaterende gebieden beneden 1 meter boven NAP dat onderhevig is aan een peilbesluit, beïnvloedt de landbouwer de waterstand niet
- **GLMC3 verbod op verbranden van stoppels:** verbod om gewasresten op bouwland na de oogst te verbranden
- **GLMC4 verplichte bufferstroken langs waterlopen:** aansluiting bij 7e Actieprogramma Nitraat > als algemene regel een breedte van **5 m** langs KRW-waterlichamen/ecologisch kwetsbare wateren en van **3 m** langs overige wateren
- **GLMC5 bodembewerkingsbeheer** om erosie door afspoeling te voorkomen (geldt alleen in een bepaald deel van de provincie Limburg (heuvelachtig terrein))

Conditionaliteiten: de 10 GLMC's

- **GLMC6 minimale bodembedekking:** verplichting tot inzaaien van groenbemester op een perceel dat uit productie is genomen in gevoelige perioden (zomer, herfst, winter)
- **GLMC7 gewasrotatie op bouwland:**
 - elk jaar op minimaal 1/3 van het bouwland gewasrotatie en elk 4e jaar een ander gewas als hoofdteelt
 - op zand en löss minimaal eens per 4 jaar een rustgewas als hoofdteelt
- **GLMC8 minimumaandeel niet-productieve grond, behoud van landschapselementen en snoeiverbod:** ten minste 4% van het bouwland is bestemd voor niet-productieve gronden
- **GLMC9 blijvend graslandbescherming:** verbod omzetten en ploegen ecologisch kwetsbaar blijvend grasland (in de praktijk zal dit vooral beperkt zijn/blijven tot Natura 2000-gebieden)
- **GLMC10 verplichte bufferstroken van 1 meter langs droge sloten**

afwijkings-
mogelijkheid in
2023, maar die
geldt **niet** voor
eco-regeling &
ANLb

Afwijkingsmogelijkheid in 2023 van GLMC7 en GLMC8

De Europese Commissie maakt het mogelijk om - vanwege de situatie omtrent Oekraïne/voedselzekerheid - in 2023 af te wijken van de eisen van GLMC7 (gewasrotatie) en GLMC8 (4% niet-productief areaal)

Dat betekent o.a. dat boeren op braakliggend land (dus **niet** op andere niet-productieve elementen) gewassen mogen telen ten behoeve van humane voedselproductie. Het telen van gewassen voor veevoer, zoals maïs, sojabonen of hakhout met korte omlooptijd is **niet** toegestaan

Deze afwijkingsmogelijkheid geldt **alleen in 2023 en niet als je meedoet aan eco-regeling en/of ANLb** (tenzij je sowieso al onder een uitzondering valt)

LNV/RVO zijn nog bezig om de precieze details qua uitvoering verder uit te werken

GLMC4: aanleg van bufferstroken

GLMC4 hangt samen met het 7e Actieprogramma Nitraat

De volgende algemene eisen gelden:

- 5 meter brede bufferstroken langs KRW-waterlichamen en ecologisch kwetsbare wateren;
- 3 meter brede bufferstroken langs overige watervoerende sloten;
- langs droge sloten moet een bufferstrook van 1 meter aangehouden worden

Op die bufferstroken mag **geen bemesting** en mogen **geen gewasbeschermingsmiddelen** worden toegepast.

Let op: als minimale ondergrens qua breedte gelden altijd de huidige breedtes zoals vastgelegd in het Activiteitenbesluit Milieubeheer

Zie ook [deze factsheet op intranet](#)

GLMC4: aanleg van bufferstroken - aanvullende voorwaarden

Op de verplichte bufferstroken mag een productieve teelt plaatsvinden (geen rooivruchten en - op gras na - moet het een andere teelt zijn dan op het aangrenzende perceel) en dus **zonder** toepassing van gewasbeschermingsmiddelen en bemesting

Landschapselementen mogen onderdeel uit maken van een bufferstrook

Bufferstroken in het kader van GLMC4 mogen wél beweid worden, maar mogelijk wordt er dan een korting op de stikstofgebruiksruimte opgelegd

Let op: bufferstroken die je opgeeft in het kader van GLMC8 en/of de eco-regeling (eco-activiteit 'bufferstrook met kruiden') mogen **niet** beweid worden, omdat ze dan niet-productief beheerd moeten worden.

GLMC4: aanleg van bufferstroken - uitzonderingen

De volgende uitzonderingen zijn van toepassing in waterrijke gebieden ("gebieden waar ontwaterings- en irrigatiesloten in hoge mate aanwezig zijn"):

- langs KRW-waterlichamen mag je - als de oppervlakte van de bufferstrook van 5 meter breed meer dan **4%** van het perceel uitmaakt - een bufferstrook van **3 meter** breed aanhouden
- langs KRW-watervoerende sloten mag je - als de bufferstrook van 3 meter breed meer dan **4%** van het perceel uitmaakt - een bufferstrook van **1 meter** aanhouden
- langs overige watervoerende sloten mag je - als de oppervlakte van de bufferstrook van 3 meter breed meer dan **4%** van het perceel uitmaakt - een bufferstrook van **1 meter** breed aanhouden
- langs overige watervoerende sloten mag je - als de oppervlakte van de bufferstrook van 1 meter breed meer dan **4%** van het perceel uitmaakt - een bufferstrook van **0,5 meter** breed aanhouden

GLMC4: aanleg van bufferstroken - uitzonderingen

Let op:

- als bij de uitzonderingen specifiek gesproken wordt over sloten dan geldt die uitzondering alleen voor waterlopen van maximaal 10 meter breed
- als minimale ondergrens qua breedte gelden **altijd** de huidige breedtes zoals vastgelegd in het [Activiteitenbesluit Milieubeheer](#)
- voor ecologisch kwetsbare waterlopen en voor droge sloten gelden er **geen** uitzonderingen
- er komt **geen** leidraad meer op basis waarvan waterschappen lokaal uitzonderingen kunnen toepassen

GLMC6: minimale bodembedekking

Als algemene eis geldt een verplichting tot inzaaien van groenbemester (gewasresten mag ook) op een perceel dat uit productie is genomen

Deze eis geldt voor de volgende perioden:

- zomer: 100% bodembedekking, inzaaien uiterlijk 31 mei en laten staan tot 31 aug
- herfst/winter: bodembedekking op minimaal 85% van het landbouwareaal en 80% van het bouwland

De zomerbedekking mag ook bestaan uit gewasresten

De winterbedekking kan bestaan uit een ingezaaid wintergewas (een gewas dat van herfst tot de herfst groeit), vanggewassen, stoppels, mulchen, plantenresten of groenbemester

GLMC6: minimale bodembedekking

De eis om bodembedekking toe te passen in de herfst/winter bestaat uit 5 onderdelen:

1. vanaf 16 september tot 1 februari is het **niet** toegestaan grasland of blijvende teelten te vernietigen (er gelden enkele uitzonderingen)
2. van oktober t/m 1 februari wordt op **zand, löss en veen voor teelten op bouwland anders dan grasland** een vanggewas gecombineerd met een gedifferentieerde korting op de stikstofgebruiksnorm in het daaropvolgende jaar, tenzij het gewassen zijn die in de herfst zijn gezaaid of geplant, meerjarige gewassen en gewassen die in de winter worden geoogst
3. als nadere specificatie voor **maïsteelt op zand- en lössgronden, en bepaalde aangewezen klei en veengronden**, is tot 1 februari een vanggewas verplicht (aanwijzing volgt nog ikv 7e Actieprogramma)
4. op zware kleigronden is het verplicht om tussen 1 augustus en 1 november, op minimaal 80% van het bouwland op bedrijfsniveau minimaal 6 weken bodembedekking te hebben
5. op lichtere kleigronden is het verplicht om tussen 1 augustus en 30 november, op minimaal 80% van het bouwland op bedrijfsniveau minimaal 8 weken bodembedekking te hebben

GLMC7: gewasrotatie

- Vanaf 2023 jaarlijkse rotatie op minimaal 1/3e van het areaal bouwland en 1 x per 4 jaar op alle percelen
- Deze jaarlijks verplichte gewasrotatie op minimaal 1/3 van het areaal kan ook worden ingevuld met een of meerdere volgteelten na de hoofdteelt binnen hetzelfde kalenderjaar tot de inzaai van het hoofdgewas van het volgende jaar, mits de volgteelt bestaat uit een andere gewassoort dan de hoofdteelt
- Op zand en löss moet er minimaal 1 keer per 4 jaar een rustgewas geteeld worden als hoofdteelt (vanaf 2027 1:3). Dit is een aanvullende eis uit het 7e Actieprogramma Nitraat, waarvan niet mag worden afgeweken (deze eis geldt dus sowieso m.i.v. 2023)

GLMC7: gewasrotatie - de uitzonderingen

De verplichte rotatie is NIET van toepassing wanneer:

- a. meer dan 75 % van het bouwland wordt gebruikt voor de productie van grassen of andere kruidachtige voedergewassen, braak ligt, wordt gebruikt voor de teelt van vlinderbloemige gewassen of wordt gebruikt voor een combinatie van deze toepassingen
- b. wanneer meer dan 75 % van het subsidiabele landbouwareaal blijvend grasland is, wordt gebruikt voor de productie van grassen of andere kruidachtige voedergewassen of voor de teelt van gewassen onder water, hetzij voor een aanzienlijk deel van het jaar of voor een aanzienlijk deel van de gewascyclus, of onderworpen is aan een combinatie van die toepassingen
- c. meerjarige gewassen, grassen en andere kruidachtige voedergewassen, en braakliggend land. Deze tellen wel mee voor de rotatieverplichting op bedrijfsniveau, maar hoeven op perceelsniveau niet te roteren

GLMC8: minimumaandeel niet-productieve grond

Opties invulling GLMC8:

1. óf minimaal 4% niet-productief areaal om te voldoen aan GLMC8: houtige en natte landschapselementen (w.o. natuurvriendelijke oever), groene braak, (on)beheerde akkerrand
2. óf minimaal 3% niet-productief areaal om te voldoen aan GLMC8 **in combinatie met** een extra 4% niet-productief areaal **via de eco-regeling**
3. óf minimaal 7% niet-productief, waarvan 4% mag worden ingevuld met stikstofbindende (eiwit)gewassen (**zonder gebruik** van chemische gewasbeschermingsmiddelen en biociden). Deze gewassen mogen geoogst worden

Let op: maaien en afvoeren is toegestaan op de niet-productieve grond voor zover het ten goede komt aan de biodiversiteit op het perceel

GLMC8: minimumaandeel niet-productieve grond

Optie 3 invulling GLMC8: minimaal 7% niet-productief, waarvan 4% mag worden ingevuld met stikstofbindende (eiwit)gewassen, zonder gebruik van chemische gewasbeschermingsmiddelen en biociden. Deze gewassen mogen geoogst worden.

Zie onderstaande tabel met de stikstofbindende eiwitgewassen die in het kader van deze optie naar verwachting worden toegestaan (definitieve gewascodelijst voor het nieuwe GLB moet nog gepubliceerd worden):

Bonen, veld- (onder andere duiven-, paarden-, wierbonen)	311
Esparcette	801
Klaver, rode	799
Lupinen, niet bittere-	663
Luzerne	258
Rolklaver	800
Sojabonen	665
Wikke, voeder-	803

GLMC8: niet-productieve grond - uitzonderingen

Deze eis geldt niet:

- voor bedrijven met een maximum oppervlakte bouwland van 10 ha, mits het volledige bedrijf biologisch is gecertificeerd
- als meer dan 75% van het bouwland wordt voor de productie van grassen of andere kruidachtige voedergewassen, braak ligt, gebruikt wordt voor de teelt van vlinderbloemige gewassen, of voor een combinatie daarvan
- als meer dan 75% van het subsidiabel areaal van de landbouwer bestaat uit:
 - a. blijvend grasland, of
 - b. wordt gebruikt voor de productie van grassen of andere kruidachtige voedergewassen, of
 - c. wordt gebruikt voor natte teelten (als hoofdteelt), of
 - d. een combinatie van a en/of b en/of c

Wat telt mee als niet-productief voor GLMC8?

Tabel weegfactoren GLMC8: niet-productief areaal

type landschapselement	weeg-factor	eisen qua afmetingen
beheerde akkerrand en groene braak (inzaai)	1,5	min 3 m / max 20 m
onbeheerde akkerrand, bufferstrook en groene braak (spontane opkomst)	1	min 0,5 m / max 20 m breed
stroken bouwland langs bos	1	max 20 m breed
sloot	1	sloot telt mee voor zover smaller dan 10 m (van insteek naar insteek)
sloot grenzend aan beheerde rand/natuurvriendelijke oever	2	sloot telt mee voor zover smaller dan 10 m (van insteek naar insteek)
vijvers/poelen	1,5	tussen 0,001 en max 0,5 hectare
heggen/houtwallen	2	
geïsoleerde boom/knotboom	1,5	intekening geeft 1 m ² per boom
boomgroepen	1,5	max 1,5 ha
natuurvriendelijke oever, in de vorm van een plas- of drasberm of flauw talud (min. 1:3) met een begroeiing van inheemse planten	1,5	min 3 m / max 10 m breed / minimaal 25 m lang
tuunwallen	1	
kleine wetlands = plas-dras bouwland (tijdelijk grasland)	1	min 0,1 ha, vanaf 15 feb tenminste 2 mnd geïnundeerd, tenminste 5 cm boven maaiveld
rietzoom	1,5	
zandwal	1	
schouwpad	1	min 0,5 m / max 20 m breed

In principe telt bij alles de ingetekende (feitelijke) oppervlakte, behalve bij een geïsoleerde/solitaire boom

De weegfactoren bepalen hoe het niet-productieve areaal dat je voor deze GLMC in wilt zetten, meegeteld wordt. Een voorbeeld: 1 ha beheerde akkerrand wordt meegeteld als 1,5 ha. Verder is van belang dat deze landschapselementen in het nieuwe GLB meegeteld worden als subsidiabele landbouwgrond (de feitelijke ingetekende oppervlakte).

Hoe zit het met landschapselementen, en specifiek sloten?

- Landschapselementen, waaronder sloten, tellen mee als subsidiabele landbouwgrond, mits binnen 5 meter aangrenzend aan landbouwareaal
- Eigendom van sloten niet noodzakelijk; boeren moeten kunnen aantonen dat zij het beheer uitvoeren > dit geldt ook voor andere landschapselementen
- Grenssloten tussen 2 bedrijven tellen voor ieder bedrijf voor de helft mee
- Als sloten worden beschouwd: waterlichamen van maximaal 10 meter breed, van insteek tot insteek

Het belang van landschapselementen vanuit bedrijfsperspectief

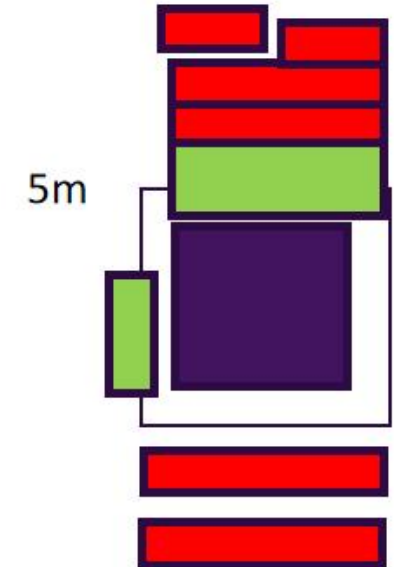
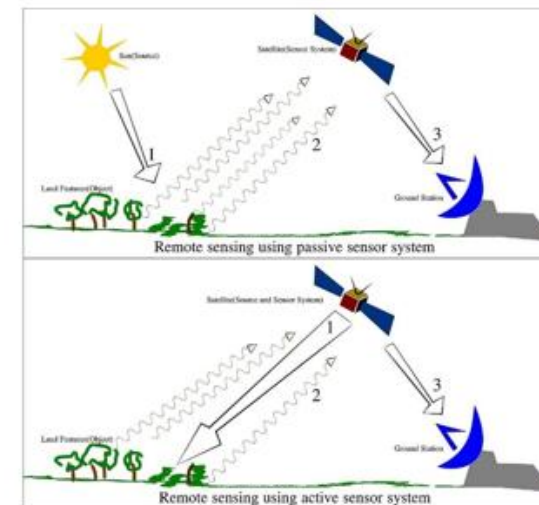
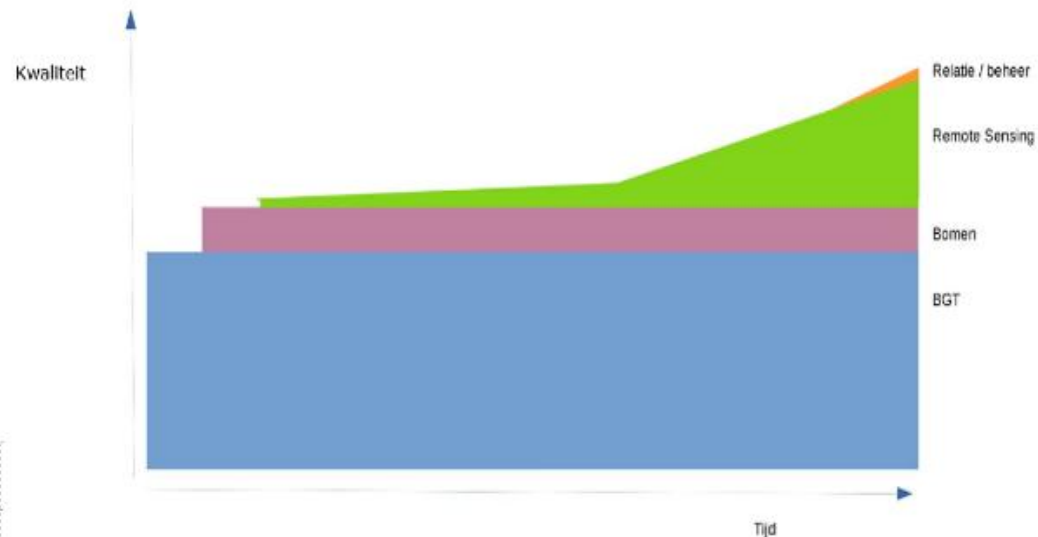
- Het is van belang om de oppervlaktes van je landschapselementen te weten (of er een goede inschatting van te maken), aangezien:
 - landschapselementen meetellen als subsidiabele landbouwgrond en dus meetellen voor het bedrag dat je ontvangt aan basisinkomenssteun en eco-premie
 - je met landschapselementen kunt voldoen aan GLMC8 (4% niet-productief)
 - er voor landschapselementen weegfactoren worden toegepast (zie slide 20)
- Het is van belang om de oppervlaktes van al je landschapselementen op te geven in de rekentool, omdat:
 - de eco-premie wordt uitgekeerd over je totale bedrijfsareaal, inclusief landschapselementen
 - landschapselementen kunnen helpen om voldoende punten en/of waarde te halen in de eco-regeling
 - in de rekentool een link met GLMC8 zit ingebouwd, waarmee je kunt checken of/hoe je kunt voldoen aan de eis van 4% niet-productief areaal

Hoe zit het met dijken?

- Een dijk of een kwelder kan meetellen als subsidiabele landbouwgrond, als deze in een zodanige staat is dat begrazing of teelt mogelijk is. Wel hoort daarbij de extra voorwaarde dat geen voorbereidende activiteiten nodig zijn anders dan activiteiten op basis van de gebruikelijke landbouwmethoden en -machines
- Ook kan de waarde van een activiteit op een dijk of een kwelder meetellen bij de eco-regeling, wanneer er een landschapselement op staat, bijvoorbeeld in het kader van groene braak
- Daarnaast kunnen slaperdijken worden beschouwd als landbouwgrond, mits een landbouwer het beheer voert en deze dijken passen binnen de definitie landbouwgrond. Het beheer kan dan met de eco-regeling worden ondersteund, bijvoorbeeld als kruidenrijk grasland. Ze kunnen ook - onder voorwaarden - meetellen als invulling van GLMC8 (niet-productief areaal), mits gelegen naast bouwland

De BGT: de 'landschapslaag'

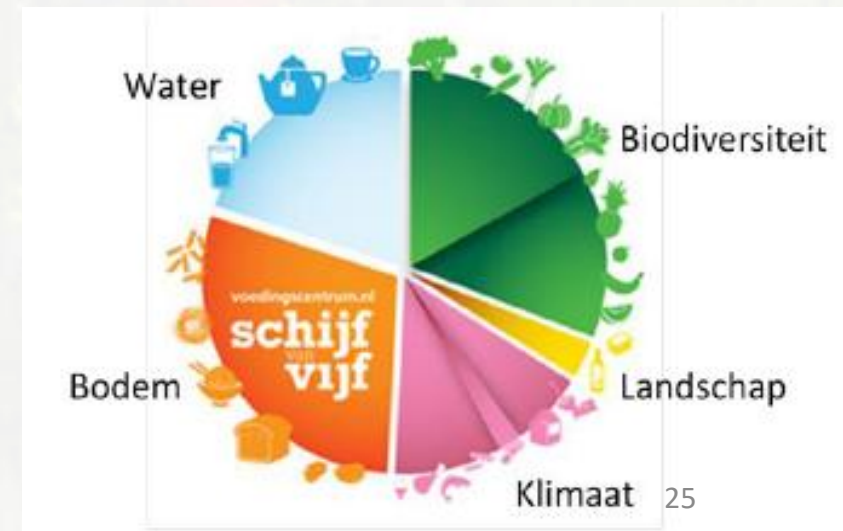
- > Binnen RVO wordt gewerkt aan een kaartlaag van alle LE in Nederland.
- > Ca. 3.000.000 Landschapselementen.
(ANLb: 50.000)

De landschapslaag is volgens de nieuwe planning pas in februari 2023 klaar

Grondgebonden eco-regeling voor klimaat en leefomgeving

- Een nieuw instrument om te sturen op meer vergroening
- Deelname aan de eco-regeling = vrijwillig
- Elk jaar kies je opnieuw of je mee wilt doen of niet
- De eco-regeling bevat een nationaal keuzemenu met 'eco-activiteiten'
- Je kiest zelf welke eco-activiteiten je kunt en wilt uitvoeren
- Deze eco-activiteiten zijn gelinkt aan 5 doelen/opgaven:

Grondgebonden eco-regeling voor klimaat en leefomgeving

- Met elke eco-activiteit scoor je punten én een bepaalde waarde in €
- Je moet én genoeg punten halen én voldoende waarde realiseren:
 - ✓ op basis van de puntenscores van de gekozen eco-activiteiten wordt gecheckt of je voldoende bijdraagt aan de 5 doelen
> **doe je de juiste dingen?**
 - ✓ op basis van de totale waarde in € van de gekozen eco-activiteiten wordt bepaald of je voldoende inspanningen hebt geleverd
> **doe je die juiste dingen op voldoende areaal?**

Grondgebonden eco-regeling voor klimaat en leefomgeving

- Als je met de gekozen eco-activiteiten voldoende punten **én** waarde hebt gehaald, krijg je een **vast bedrag per hectare** bedrijfsareaal uitgekeerd
- De waarde in **€** die je met de gekozen eco-activiteiten realiseert, bepaalt de hoogte van dat vaste bedrag
- Er zijn 3 'beloningsniveaus':
 - brons = instapniveau (terugvaloptie) > aanname: €60/ha
 - zilver = gemiddeld niveau > aanname: €100/ha
 - goud = gevorderd niveau > aanname: €200/ha
- Het precieze bedrag hangt af van hoeveel boeren uiteindelijk deelnemen en op welk beloningsniveau ze uitkomen, want er zit een max aan het jaarlijkse budget voor de eco-regeling
- Als je eenmaal de drempelwaarde voor goud hebt gehaald, levert méér doen niet een nog hogere premie op

Grondgebonden eco-regeling: regionale differentiatie

De eco-regeling wordt op termijn regionaal gedifferentieerd, zodat rekening gehouden kan worden met specifieke kenmerken, zoals:

- landschapstype
- bedrijfstak
- grondsoort
- beleidsurgenties qua opgaven

Vooralsnog is er per 2023 alleen sprake van een differentiatie qua grondsoort: zand versus overig. Het is de bedoeling dat er gedurende de looptijd van de eco-regeling meer opties voor differentiatie worden ingebouwd

Via de **pilot puntensysteem eco-regeling** wordt dit onderzocht en wordt ook geëxperimenteerd met een uitgebreider keuzemenu van eco-activiteiten

Het keuzemenu voor 2023: de punten en waarden

nog steeds niet definitief

NR	Maatregel						waarde (€ per ha)	
		Klimaat	Bodem &Lucht	Water	Landschap	Biodiversiteit	groep 1 regio's	groep 2 regio's
Hoofddeelt								
H01	Rustgewas	4	4	4	2	2	€ 105	€ 60
H02	Stikstofbindend gewas	3	2	0	1	1	€ 1.995	€ 2.308
H03	Meerjarige teelt	4	4	4	1	1	€ 302	€ 612
H04	Langjarig grasland	4	4	3	1	1	€ 91	€ 91
H05	Grasland met kruiden	2	4	1	3	1	€ 181	€ 181
H06	Natte teelt	3	0	0	1	2	€ 1.005	€ 1.005
H07	Vroeg ras rooigewas 1 september	2	2	4	1	1	€ 603	€ 492
H08	Vroeg ras rooigewas 1 november	0	3	0	0	0	€ 176	€ 177
H09	Grasklaver	4	4	0	1	1	€ 28	€ 28
H10	Strokenteelt	0	2	2	2	2	€ 217	€ 215
H11	Vezelgewas	4	4	4	2	3	€ 129	€ 298
Bodemgewas								
B01	Onderzaai vanggewas	2	1	1	1	1	€ 151	€ 148
B02	Groenbedekking	2	3	3	1	1	€ 51	€ 51
Teeltmaatregelen								
T01	Biologische bestrijding	0	4	2	1	2	€ 85	€ 85
Vee maatregelen								
V01	Overdag weiden	2	3	0	2	1	€ 43	€ 43
V02	Dagen nacht weiden	3	4	0	2	2	€ 43	€ 43
Niet productief landbouwgrond								
N01	Heg, haag, struweel	4	2	0	40	60	€ 4.221	€ 4.221
N02	Landschapselement hout	4	2	0	40	60	-	-
N03	Groene braak	2	4	0	10	40	€ 2.868	€ 3.961
N04	Bufferstrook met kruiden bouwland	2	4	4	30	60	€ 1.026	€ 1.026
N05	Bufferstrook langs grasland met kruiden	0	0	3	30	60	€ 642	€ 642
Duurzaam bedrijf								
D01	Biologische landbouw	4	4	2	1	2	€ 200	€ 200

→ waarde toegevoegd

→ nieuwe eco-activiteit

→ let op: waarde regiogroep 1 was eerst €0; waarde regiogroep 2 was eerst €440

→ beheer(vergoeding) alleen via ANLb

→ let op: ook deze bufferstrook valt nu onder niet-productief; beweiding daarom niet meer toegestaan

Omschrijving/voorwaarden en gewaslijst eco-activiteiten

Zie voor een omschrijving van de eco-activiteiten [deze website](#) van RVO; maar let op: deze website moet nog geactualiseerd worden

Let op: de gewaslijst voor de eco-regeling verschilt van de gewaslijsten die gehanteerd worden in het kader van het 7e Actieprogramma en de GLMC's. In het kader van de eco-regeling kan tijdelijk grasland bijvoorbeeld **niet** als rustgewas worden opgevoerd, terwijl het in het kader van het 7e Actieprogramma Nitraat en GLMC7 (gewasrotatie) wél op de lijst met toegestane rustgewassen staat

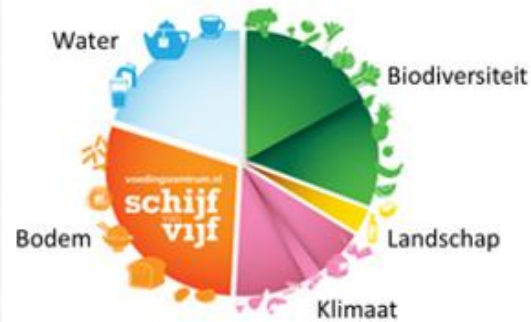
Stapelen van eco-activiteiten: wat mag en wat niet?

Bron: RVO																									
Activiteit	Koppel tabel																								
		Rustgewas	Stikstofbindend gewas	Meerjarige teelt	Langjarig grasland	Grasland met kruiden	Natte teelt	Vroeg ras rooigewas 1 september	Vroeg ras rooigewas 1 november	Grasklaver	Strokonteelt	Vezelgewas	Onderzaai vangewas	Groenbedekking	Biologische bestrijding	Weidegang overdag	Weidegang dag en nacht	Heg, haag, struweel	Landschapselement hout	Groene braak	Bufferstrook met kruiden langs bouwland of permanente teelt	Bufferstrook met kruiden langs grasland	Biologische landbouw		
		9	9	9	9, 7	19b	9	41	41	19b	9	9	9	9, 7	40	33	33	39	nvt	9	9	19b	nvt		
Rustgewas	9																								
Stikstofbindend gewas	9																								
Meerjarige teelt	9																								
Langjarig grasland	9, 7																								
Grasland met kruiden	19b																								
Natte teelt	9																								
Vroeg ras rooigewas 1 september	41																								
Vroeg ras rooigewas 1 november	41																								
Grasklaver	19b																								
Strokonteelt	9																								
Vezelgewas	0																								
Onderzaai vangewas	9																								
Groenbedekking	9, 7																								
Biologische bestrijding	40																								
Weidegang overdag	33																								
Weidegang dag en nacht	33																								
Heg, haag, struweel	39																								
Landschapselement hout	n.v.t.																								
Groene braak	9																								
Bufferstrook met kruiden langs bouwland of permanente teelt	9																								
Bufferstrook met kruiden langs grasland	19b																								
Biologische landbouw	n.v.t.																								
Activiteiten zijn niet hetzelfde en kunnen ook niet worden gecombineerd. Activiteiten sluiten elkaar uit.																									
Activiteiten gaan samen en leveren een zelfde handeling op. Voor de berekening worden de hoogste punten (per subdoel) en de hoogste waarde gebruikt.																									
Activiteiten zijn niet hetzelfde en aanvullend op elkaar. Dit betekent dat beide activiteiten mee tellen voor de punten en de waarde, en kunnen worden gestapeld.																									

Een voorbeeld: punten en waarde van een eco-activiteit

1. Rustgewas ← eco-activiteit

puntentoekenning

Klimaat	4
Bodem en lucht	4
Water	3
Landschap	2
Biodiversiteit	2
Totaal	15

Gewascode	Gewas
235	Wintergerst
236	Zomergerst
1921	Graszaad
238	Haver
944	Hennepvezel
3512	Italiaans raaigras
246	Karwijzaad
3506	Engels raaigras
1922	Winter koolzaad
1923	Zomer koolzaad
666	Lijnzaad
258	Luzerne
664	Raapzaad
3807	Rietzwenkgras
237	Rogge
3519	Sorghum
233	Winter tarwe
234	Zomer tarwe
381	Teff
314	Triticale
3523	Veldbeemdgras
3736	Vezelvlas
1036	Wortelpeterselie
1037	Peterselie
247	Blauwmaanzaad
799	Rode klaver
3524	Witte klaver
516	Miscanthus
382	Spelt
1022	Quinoa
2652	Overige granen

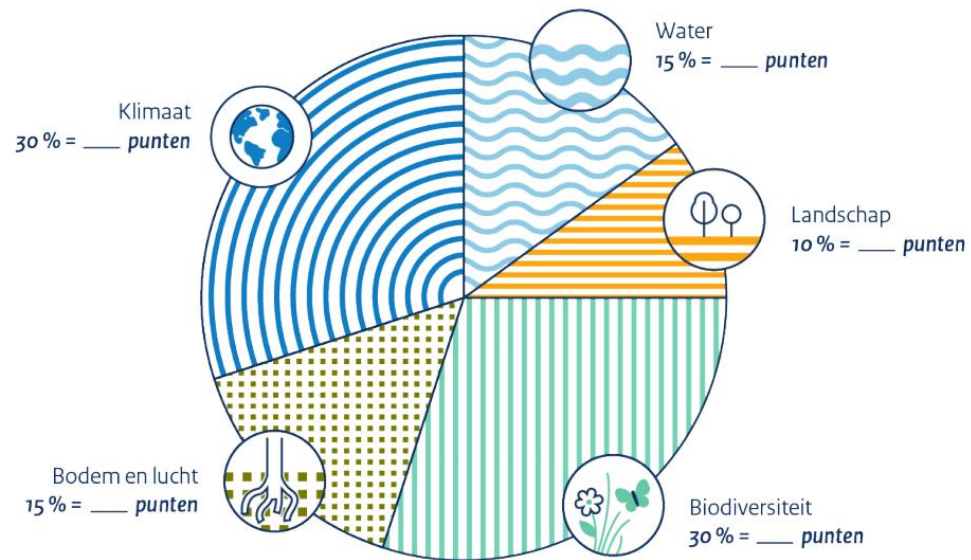
groep 1	105
groep 2	60

waarde (bij sommige eco-activiteiten verschilt deze waarde al naar gelang de grondsoort)

Eco-regeling: regionale differentiatie per grondsoort

regiogroep 1

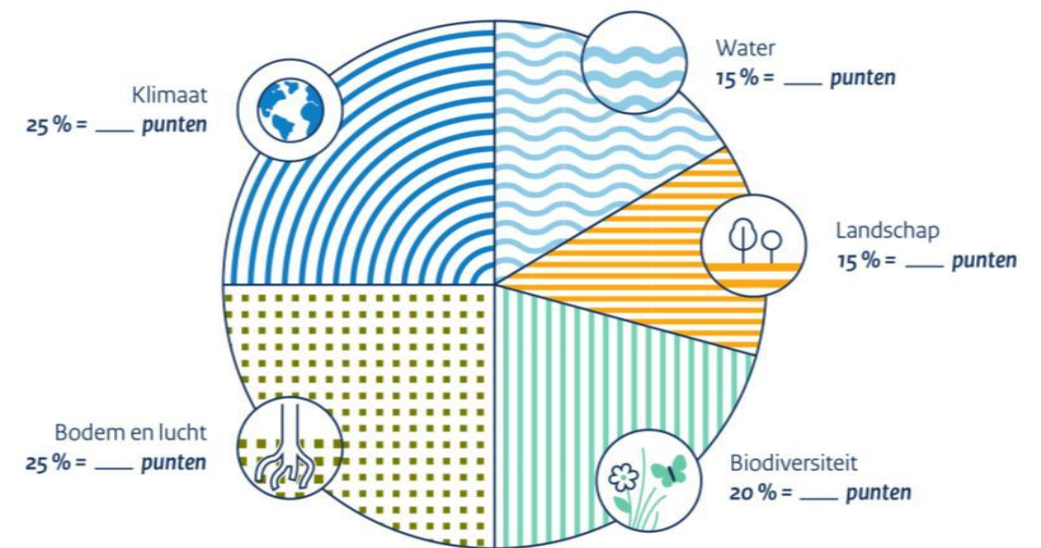
Stap 1: Bereken uw schijf van vijf

Vul de schijf met eco-activiteiten uit de tabel

regiogroep 2

Uw schijf van vijf

Omdat de opgaven verschillend zijn in gebieden, wordt er per gebied een **verschillende weging** toegekend aan de 5 doelen. In **totaal** moeten alle bedrijven hetzelfde aantal punten halen, namelijk 5 punten per hectare, maar de minimale puntenscores per doel kunnen verschillend zijn.

Eco-regeling: regionale differentiatie

Regiogroep 1:

- Veenkoloniën
- Oostelijke Beekdalen en Ontginningen
- Zuidelijke Beekdalen en Ontginningen

Regiogroep 2:

- Bouwhoek, Hogeland en Oldambt
- Noordelijk Weidegebied
- Flevopolders
- Westelijk Holland
- Zuidwestelijke Delta en Rivierenland

Ecodoelen	Regio 1	Regio 2
Klimaat	1,5	1,25
Bodem en Lucht	0,75	1,25
Water	0,75	0,75
Landschap	0,5	0,75
Biodiversiteit	1,5	1

Totaal: 5

Totaal: 5

Vergoeding	Regio 1	Regio 2
Brons	€ 60	€ 60
Zilver	€ 100	€ 100
Goud	€ 200	€ 200

Totaal aantal punten dat elk bedrijf moet halen = 5 punten per hectare.

Hoe je tot die 5 punten komt, verschilt per gebied en is afhankelijk van de opgaven in het gebied

Alle bedrijven krijgen voor brons, zilver en goud hetzelfde bedrag uitgekeerd per ha bedrijfsareaal. Dat verschilt dus **niet** per gebied.

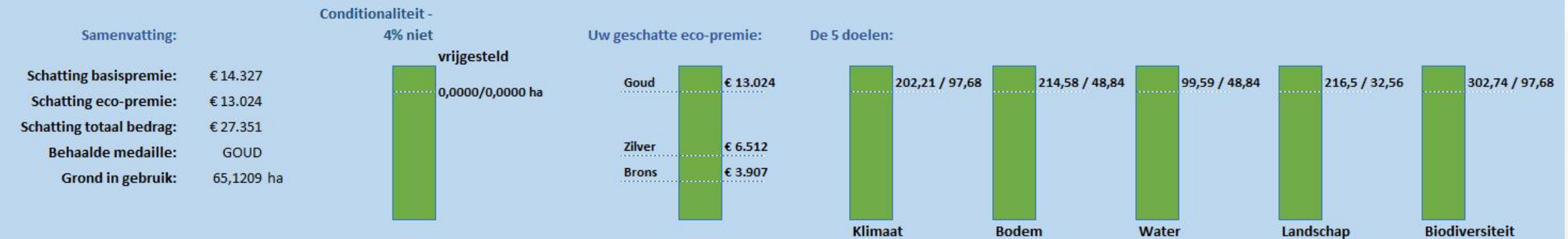
Eco-regeling: regionale differentiatie

Helaas is er nog geen betere kaart beschikbaar

Aan de slag met de rekentool (simulatietool)

Simulatie Ecoregeling

INVOER EN DETAILS

Perceelsnr.	Gewascode	Gewas	Opp. (ha)	Regio	Biologische productiewijze	Niet prod.	Eco-activiteit	uitbetaling ANLB
1	265	Grasland, blijvend	31,8	zand, hoofdzakel			H04_LangjarigGrasland	
2	266	Grasland, tijdelijk	19,97	zand, hoofdzakel			V01_VerlengdeWeidegang1500uur	
3	259	Mais, snij-	2,69	zand, hoofdzakel			B01_OnderzaaiVanggewas	
4	258	Luzerne	5	zand, hoofdzakel			H02_StikstofbindendGewas	
5	3803	Rand, grenzend aan bouwland, hoofdzaai	2,4788	zand, hoofdzakel			N03_GroeneBraak	
6	337	Bufferstrook, rand (inclusief eventuele	0,5	zand, hoofdzakel			N05_BufferstrookMetKruidenLangsGrasland	
7	343	Sloot, grenzend aan beheerde akkerland	0,25	zand, hoofdzakel				
8	2621	Houtwal en houtsingel	1,6368	zand, hoofdzakel			N02_LandschapselementHout	
9	2642	Bosje	0,7953	zand, hoofdzakel			N02_LandschapselementHout	

Inmiddels is [een eerste versie van de simulatietool](#) (een webapplicatie) door RVO online gezet, maar deze is met name voor akkerbouwers beperkt bruikbaar. Het is op dit moment onduidelijk wanneer een volgende versie van de simulatietool wordt opgeleverd. Pas in februari 2023 is de simulatietool echt klaar. **Er komt binnenkort een bijgewerkte Excel-tool beschikbaar voor collectieven.**

Stappenplan invullen tool eco-regeling

STAP 1: van tevoren uitzoeken

Vorbereidend uitzoekwerk:

- > welk bouwplan heb je voor ogen voor volgend jaar?
- > hoeveel oppervlakte niet-productief heb je al? denk aan landschapselementen, waaronder sloten (in eigendom of beheer) en randen
- > bepaal op basis van de lengte van je watervoerende sloten (richtlijn: sloten waar tussen 1 april en 1 oktober onder normale omstandigheden water in staat) per perceel de oppervlakte van je verplichte bufferstroken

STAP 2: de basisvoorwaarden

Bedenk of/hoe je kunt voldoen aan de basisvoorwaarden:

- > geldende wet- en regelgeving (de **randvoorwaarden**), waaronder óók de eisen uit het 7e Actieprogramma Nitraat; en
- > 9 goede landbouw- en milieucondities (**GLMC's**)

Let vooral op:

- > **GLMC4 én 10**: bufferstroken
- > **GLMC7**: gewasrotatie
- > **GLMC8**: niet-productief areaal

*NB in 2023 mag worden afgeweken van de eisen van GLMC7/8, maar dat geldt **niet** als je ook meedoet aan de eco-regeling en/of het ANLb. Verder blijft de verplichte rotatie met rustgewassen voor bedrijven op zand/löss in alle gevallen gelden.*

Stappenplan invullen tool eco-regeling

STAP 3: de eco-regeling

- > Lees de omschrijving van de eco-activiteiten om te weten welke voorwaarden er gesteld worden
- > Vul in de **simulatietool** je (geplande) bouwplan voor 2023 in, inclusief alle landschapselementen, waaronder sloten, want die tellen mee als subsidiabele landbouwgrond
- > Maak een keuze uit de eco-activiteiten die toepasbaar zijn op basis van dat bouwplan
- > Vink via de **kolom 'niet-productief'** aan welke percelen je gaat opvoeren om te voldoen aan GLMC8
- > Vink via de **kolom 'ANLb'** aan welke activiteiten je uitbetaald wilt krijgen via het ANLb (in de eco-regeling krijg je dan nog wel de punten, maar **niet** de waarde)

LET OP:

- > sommige activiteiten zijn wel/niet stapelbaar: zie 'tabel stapelen eco-activiteiten'
- > bij overlap met GLMC's krijg je alleen de punten en **niet** de waarde (behalve bij overlap tussen GLMC4 en eco-activiteit bufferstrook met kruiden)

Stappenplan invullen tool eco-regeling

STAP 4: neem de tussenstand op

Check:

- > hoe je nu scoort qua punten en waarde > staan alle kolommen op groen of niet?
- > hoe je scoort qua 4% niet-productief (GLMC8) > staat ook die kolom op groen of niet?
- > wat er gebeurt als je de kolom 'ANLb' op ja of nee zet en welke combinatie met het ANLb het beste uitkomt in relatie tot de eco-regeling

Als je nog **niet** voldoet qua punten en/of waarde: ga dan door naar stap 5.

STAP 5: wat als je nog te kort komt?

Als je nog punten **en/of** waarde **en/of** niet-productief areaal (GLMC8) tekort komt, ga dan na welke extra inspanningen je nog kunt leveren om wél te voldoen.

Denk daarbij ook aan mogelijke veranderingen van je bouwplan, bijvoorbeeld een deel van je granen of tijdelijk grasland 'opofferen' voor een stikstofbindend (eiwit)gewas als luzerne.

Denk ook na over wat de beste combinaties zijn met het ANLb. Het kan zo zijn dat het 'loont' om ANLb-randen naar de eco-regeling te verschuiven. Dan is de vraag: welke ANLb-pakketten zou je in plaats daarvan kunnen afsluiten? Denk bijvoorbeeld aan de nieuwe ANLb-pakketten voor randen en de teelt van vogelvriendelijke eiwitgewassen.

Aandachtspunten eco-regeling

- Sommige eco-activiteiten worden pas vanaf 2024/2025 toegevoegd, zoals:
 - kleinschalig perceel (2025)
 - onderwerken graszode zonder gewasbeschermingsmiddelen (2024)
 - permanente groenbedekking (bedekt tot oogst hoofdteelt) (2025)
 - niet-kerende grondbewerking (2025)
 - toepassing precisielandbouw (2025)
 - max 1,5 GVE per bedrijf (grasland) (2024)
 - waterelement ecologisch schonen (2024)
- Via de 2e pijler is er per 2023 subsidie beschikbaar voor investeringen, zoals aanschaf van machines

Aandachtspunten eco-regeling

- De regionale differentiatie is per 2023 beperkt (2 regio-groepen). In de jaren daarna wordt er waarschijnlijk meer differentiatie ingebouwd
- De komende jaren wordt gewerkt aan de doorontwikkeling van de eco-regeling, o.a. via de [pilot puntensysteem eco-regeling](#)
- De tussentijdse GLB-evaluatie in 2025 biedt mogelijkheden voor aanpassing van de eco-regeling

Wisselwerking GLMC's, eco-regeling en ANLb

- Zowel eco-premie als ANLb-vergoeding mogen alleen worden uitgekeerd voor **bovenwettelijke** inspanningen > inspanningen die v rder gaan dan wat vereist is
- Van overlap is sprake als het om vergelijkbare activiteiten gaat. Vergelijkbare activiteiten mogen **niet** 2 keer vergoed worden
- In het geval van overlap tussen GLMC's en eco-activiteiten is de algemene regel dat je voor die eco-activiteiten w l de punten, maar **niet** de waarde krijgt
- In het geval van overlap tussen eco-regeling en ANLb mag het ANLb-beheer meegeteld worden qua punten, maar **niet** qua waarde
- RVO is nog bezig om de cumulatie tussen GLMC's, eco-regeling en ANLb in kaart te brengen

Potentiële overlap Actieprogramma, GLMC's, eco-activiteiten en ANLb

Actieprogramma/GLMC's	eco-activiteiten eco-regeling	ANLb-pakketten
GLMC6: minimale bodembedekking > verplicht toepassen groenbedekking in gevoelige perioden (zomer, herfst, winter)	groenbedekking	
GLMC7: gewasrotatie, waaronder verplichte rotatie 1:4 rustgewassen voor bedrijven op zand/löss	rustgewas (als hoofdteelt) groenbedekking (?)	akkerbouwpakketten met rustgewassen die overlappen met periode hoofdteelt (regio 'zand')
GLMC8: niet-productief areaal 1 van de 3 opties = 3% niet-productief + 4% stikstofbindende gewassen zonder chemie	stikstofbindend gewas (check gewaslijst)	akkerbouwpakketten met dezelfde stikstofbindende gewassen
-	meerjarige teelt (waaronder luzerne)	meerjarige akkerbouwpakketten met dezelfde gewassen die overlappen met periode hoofdteelt
Actieprogramma: verplicht aandeel grasland, waaronder een deel blijvend grasland (deze eis moet nog ingevuld worden)	> langjarig grasland > grasland met kruiden (?)	graslandpakketten (?)
-	strokenteelt	akkerbouwpakket 'vogelakker'
Actieprogramma: verplicht toepassen vanggewassen of winterteelten (w.o. wintergranen/gras) voor bedrijven op zand/löss	groenbedekking	> nieuwe pakket 'vanggewas na uien/aardappels' > akkerbouwpakketten met winterteelten
-	heg, haag, struweel	pakket 'knip- en scheerheg' en 'struweelrand'
GLMC8: niet-productief areaal	groene braak	> akkerbouwpakketten > randenbeheer
GLMC4/8: in het geval dat bufferstroken ook worden opgevoerd als niet-productief areaal	bufferstrook met kruiden langs bouwland en grasland	> nieuw pakket 'verbrede bufferstrook' > randenbeheer

Potentiële overlap eco-activiteiten en ANLb

		GRASLANDPAKKETTEN														BOUWLANDPAKKETTEN										KLIMAAT- EN WATERPAKKETTEN				
	STAPELING ECO-ANLb cf RVO-standpunt	1	2	3	4	5	6	7	8	13	14	15	16	41	14	15	16	17	18	19	40	42	43	44	45	50	39	46	48	55
relevante GLMC's	ECO-ACTIVITEITEN PER 2023	gras met rust	kuiken-velden	plasdras	legsel-beheer	kruidenr. gras	ext. beweide gras	ruige mest	hoog water-peil	botanisch gras	nest zwarte stern	insecten-rijk gras	insect gras-land-rand	ontw. kruid. gras	stoppel-land	winter-voedsel-akker	vogel-akker	bouw-land hamsters	kruidr. akker	kruidr. akker-randen	vogel-graai	legsel-beheer bouw-land	bloem-blok	kever-bank	kievit-strook	vogel-vriend. eiwit-gewas	bodem-verbet.	verbrede buffer-strook	vang-gewas na uitfaard-	beperkte chemie
	BODEMTEELT																													
GLMC7	1 rustgewas																													
GLMC8	2 stikstofbindend gewas																													
	3 meerjarige teelt																													
GLMC1/9	4 langjarig grasland																													
	5 grasland met kruiden																													
	6 natte teelt																													
	7 vroeg oogsten rooigewas < 1 sept																													
	8 vroeg oogsten rooigewas < 1 nov																													
	9 gras-klover																													
	10 strokenteelt																													
	11 vezelgewas																													
	BODEMGEWAS																													
GLMC6	12 onderzaai vanggewas																													
GLMC6	13 groenbedekking																													
	TEELTMAATREGELEN																													
	14 biologische bestrijding																													
	VEEMAATREGELEN																													
	15 verlengde weidegang 1500 uur																													
	16 verlengde weidegang 3000 uur																													
	NIET-PRODUCTIEF																													
GLMC8	17 heg-haag-struweel																													
GLMC8	18 landschapselement hout																													
GLMC8	19 groene braak																													
GLMC4/8/10	20 bufferstrook met kruiden langs bouwland																													
GLMC4/8/10	21 bufferstrook met kruiden langs grasland																													
	DUURZAME BEDRIJFSVOERING																													
	22 biologische landbouw																													
	NB let ook op mogelijke wisselwerking met GLMC's																													

Aan het uitzoeken van alle wisselwerkingen (cumulatie) tussen GLMC's, eco-regeling en ANLb wordt nog gewerkt. Een voorlopige, versimpelde, cumulatietabel staat op [intranet](#).

Deelname aan de eco-regeling: het proces

- Elk jaar heb je de keuze om wel of niet mee te doen aan de eco-regeling
- In december van het voorafgaande jaar (2022), met uitloop naar januari (2023), geef je aan of je denkt mee te willen doen en met welk bouwplan > in 2023 wordt de aanmeldperiode opgeschoven, zie slide 3 (tussen 1 maart en 15 mei)
- In oktober/november van het jaar zelf (2023) maak je je keuze definitief en geef je door welke eco-activiteiten je hebt uitgevoerd
- Er is dus wat ruimte voor bijsturing, bijvoorbeeld als gevolg van onvoorziene weersomstandigheden

Deelname aan het nieuwe GLB: het proces (zie [deze site van RVO](#))

De belangrijkste momenten op een rij:

- **1 december 2022 - 31 januari 2023: uw Aanmelding deelname GLB 2023**

Geef door aan welke regelingen u mee wilt doen via mijn.rvo.nl. Ook geeft u het voorlopige areaal, bouwplan en de eco-activiteiten door. Het bouwplan hoeft nog niet definitief te zijn.

- **1 december 2022 – 15 oktober 2023: wijzigingen doorgeven**

Gebruikt u een stuk grond toch anders dan u heeft aangegeven? Of zijn er andere wijzigingen? U kunt wijzigingen op elk moment doorgeven via mijn.rvo.nl. Dit kan vanaf het moment van aanmelding. Ook gegevens die volgens ons niet kloppen of aangevuld moeten worden, kunt u wijzigen.

Belangrijk: Geef aanvullingen en wijzigingen zo snel mogelijk door. 15 mei is en blijft een belangrijke deadline.

- **15 mei 2023: deadline en peildatum**

U kunt perceelgegevens zoals oppervlakte, gewas en eco-activiteiten tot en met 15 mei 2023 doorgeven of wijzigen. Dit doet u via de Gecombineerde opgave.

15 mei is en blijft de deadline voor het doorgeven van de gegevens voor de Landbouwtelling, de mestwetgeving, bedrijfsregistratie en de Brede weersverzekering.

- **15 oktober - 30 november 2023: aanvraag definitief indienen**

U controleert de gegevens die bij ons in het systeem staan. En u vraagt de subsidies definitief aan.

- **Vanaf 1 december 2023: beschikking en uitbetaling**

We streven ernaar om in december de definitieve beschikking te versturen en de subsidies uit te betalen.

Soms hebben we nog aanvullende vragen voor u of zijn er controles nodig. Ook al worden deze controles steeds vaker tijdens de aanvraagperiode gedaan. De uiterste datum voor de beschikking en uitbetaling van de aanvraag 2023 is 30 juni 2024.

let op: voor 2023 geldt dus een iets ander tijdsplan, zie slide 3

NSP: budget 2e pijler

- Stapsgewijze jaarlijkse overheveling van 1e naar 2e pijler
 - van 15% in 2023 naar 30% in 2027
- Dit 2e pijler-budget is bestemd voor o.a.:
 - ANLb: €560 mln/5 jr
 - samenwerking veenweidegebieden/overgangszones N2000: €446 mln/5 jr
 - investeringen (niet-productief en productief): €382 mln/5 jr
 - diverse samenwerkingsregelingen: €207 mln/5 jr
 - kennisontwikkeling: €107 mln/5 jr
 - jonge boeren: €79,5 mln/5 jr
 - LEADER: €73,3 mln/5 jr

2e pijler: het ANLb

- Het ANLb nu: circa 110.000 ha = 6% van het totale areaal aan landbouwgrond
- Streven in het huidige NSP: groei naar circa 135.000 ha = 7,5% van het totale areaal aan landbouwgrond

Wijzigingen in het ANLb ten opzichte van nu:

- verbreding met (extra) doelen op het vlak van klimaat en water
- mogelijke uitbreiding begrenzing leefgebieden (afhankelijk van budget)
- ANLb wordt ingezet voor de uitvoering van het Aanvalsplan Grutto (boerenlandvogels)

2e pijler: het ANLb

Mogelijk wordt het ANLb ook ingezet voor de gebiedsgerichte aanpak in veenweidegebieden en overgangszones N2000, via het Nationaal Programma Landelijk Gebied

NB: Deelname aan het ANLb is mogelijk zonder deel te nemen aan de eco-regeling, **mits** er wordt voldaan aan de conditionaliteiten (basisvoorwaarden)

7e Actieprogramma Nitraat

- Per 1 januari 2022 van kracht > voortzetting 6e Actieprogramma
- Per 1 januari 2023 worden de nieuwe maatregelen van kracht:
 - duurzame bouwplannen
 - verplichte rotatie rustgewassen (zand/löss)
 - verplicht toepassen vanggewassen/winterteelten
 - verplicht aandeel grasland op graasdierbedrijven, waarvan een deel permanent grasland > **deze eis wordt nog uitgewerkt**
 - verbrede bufferstroken
 - grondgebondenheid melkveehouderij binnen 10 jaar (apart traject)
- De gewaslijsten die bij het 7e Actieprogramma Nitraat horen, moeten deels nog worden vastgesteld/gepubliceerd. De lijsten met [rustgewassen](#) en [vroege teelten](#) zijn inmiddels beschikbaar.

Relatie 7e Actieprogramma Nitraat en GLB-NSP

- Actieprogramma Nitraat: deels **wettelijk verplichte maatregelen** die automatisch doorwerken in het GLB-NSP
- link met conditionaliteiten: GLMC4 & 10 (bufferstroken), GLMC6 (bodembedekking) en GLMC7 (gewasrotatie)
- link met eco-regeling via onder andere de volgende eco-activiteiten:
 - rustgewassen (rotatie 1:3 op perceelsniveau)
 - stikstofbindende eiwitgewassen
 - vroeg oogsten rooigewas
 - onderzaai vanggewas
 - verbrede bufferstroken
- link met het agrarisch natuur- en landschapsbeheer (ANLb): wettelijke eisen werken door in conditionaliteiten/basisvoorwaarden > deze gelden als 'instapeis' voor het ANLb

7e Actieprogramma Nitraat: derogatie

Derogatie alleen onder extra voorwaarden:

- aanwijzing verontreinigde gebieden per 1 januari 2023 > daarvoor geldt een snellere afbouw + aanvullende eisen, zoals een verlaging van de stikstofgebruiksnormen vanaf 2025. Naar verwachting gaat het dan in ieder geval om het centrale en zuidelijke zandgebied en het lössgebied
- bijstelling mestproductieplafonds o.b.v. verwachte resultaten van de maatregelen uit het Actieprogramma + addendum
- aanvullende voorwaarden voor alle landbouwbedrijven t.a.v. bodembedekking/vanggewassen/winterteelten

Geleidelijke afbouw tot 2026:

	Hoogte derogatienorm in door nutriënten verontreinigde gebieden	Hoogte derogatienorm overige gebieden
2022	230 kg/N/ha ³	250 kg/N/ha
2023	220 kg/N/ha	240 kg/N/ha
2024	210 kg/N/ha	230 kg/N/ha
2025	190 kg/N/ha	200 kg/N/ha
2026	Geen derogatie	Geen derogatie

7e Actieprogramma Nitraat: derogatie

Tijdelijke transitietegemoetkoming, zodat het areaal grasland behouden blijft (met het oog op de waterkwaliteit) > alleen voor derogatiebedrijven

Een looptijd van maximaal 3 jaar: van 1 januari 2023 tot uiterlijk 31 december 2025

Voor de regeling stelt het kabinet maximaal € 130 miljoen beschikbaar

Mijlpalen komende periode

- oefenversie Excel-rekentool eco-regeling: **oktober**
- goedkeuring NSP door Europese Commissie: **november**
- secundaire wetgeving klaar (nationale uitvoeringsregelingen): **nov/dec**
- definitieve vaststelling NSP: **december 2022**
- simulatietool eco-regeling klaar: **februari 2023 (?)**
- 'landschapslaag' RVO klaar: **februari 2023 (?)**

Meer lezen?

- [website RVO over het nieuwe GLB](#)
- [website RVO over de eco-regeling](#)
- [Eindrapportage 2e praktijktoets eco-regeling](#)
- [Eco-activiteiten en bijbehorende gewassen](#)
- [De eco-regeling in beeld](#)

Zie ook de diverse linkjes in voorgaande slides.

Contactgegevens

Sarah Westenburg
swestenburg@boerennatuur.nl